

KASIM 2017

TÜRKİYE İMSAD AYLIK SEKTÖR RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM

Katkılarıyla

BİLGİ: Rapor içerisinde paylaşılan TÜİK kaynaklı veriler, 'Takvim ve Mevsimsellik Etkisinden Arındırılmamış' verilerdir.

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ❑ İnşaat sektöründe faaliyet ve talep seviyesi yeterli.
- ❑ İnşaat sektöründe finansman sorunları faaliyetleri kısıtlayan en önemli unsur haline geldi.
- ❑ İnşaat sektöründe istihdam Ağustos ayında 2,28 milyona ulaştı.
- ❑ İnşaat sektöründe güven endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre 2,1 puan düştü.
- ❑ Mevcut inşaat işleri endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre 1,3 puan geriledi.
- ❑ Yeni alınan inşaat işleri endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre 0,4 puan geriledi.
- ❑ Ekim ayında konut satışları geçen yılın Ekim ayına göre yüzde 5,7 düşüş gösterdi.
- ❑ Ekim ayında birinci el konut satışları geçen yılın Ekim ayına göre yüzde 7,6 geriledi.
- ❑ Ekim ayında ipotekli konut satışları geçen yılın Ekim ayına göre yüzde 19,8 küçüldü.
- ❑ Alınan konut yapı ruhsatı daire sayısı ilk dokuz ayda 1,1 milyon adet oldu.
- ❑ Alınan konut yapı ruhsatı büyüklüğü ilk dokuz ayda 222,4 milyon metrekareye ulaştı.
- ❑ Yeni konut satın alımlarında senetle satışların payı altı aydır gerilemektedir.
- ❑ Eylül ayında inşaat malzemesi üretimi geçen yılın Eylül ayına göre yüzde 13,8 arttı.
- ❑ Eylül ayında inşaat malzemesi ihracatı geçen yılın Eylül ayına göre yüzde 1,8 arttı.
- ❑ Eylül ayında inşaat malzemesi ithalatı geçen yılın Eylül ayına göre yüzde 21,3 yükseldi.
- ❑ Yüzde 17,28'e çıkan yıllık üretici enflasyonu maliyet baskısını artırıyor.
- ❑ Sanayide kapasite kullanım oranı Kasım ayında yüzde 79,9 ile son 4 yılın zirvesinde.
- ❑ Türkiye'nin 10 yıllık yabancı para cinsi kamu tahvil faizleri yüzde 13,0'ü aştı.
- ❑ TC Merkez Bankası'nın döviz müdahalesi çok etkili olmuyor.
- ❑ Türk Lirası sepet kurda sıçrama yaşadı; 4,30 aşıldı.
- ❑ TC Merkez Bankası döviz rezervleri yeterli değil.
- ❑ Avrupa Birliği ekonomisinde büyüme hızlanıyor.
- ❑ 2018 yılında daha güçlü Euro için beklentiler artıyor.
- ❑ Euro-Dolar paritesi 1,20 seviyesine yaklaşıyor.
- ❑ Petrol fiyatları 60 doların üzerinde kalıyor.
- ❑ ABD'de yeni ev satışları Ekim ayında 685 bin adet ile yeni bir rekor kırdı.
- ❑ AB inşaat harcamaları üçüncü çeyrekte yüzde 3,6 büyüdü.
- ❑ Kasım ayında inşaat malzemesi fiyatları Ekim ayına göre yükseldi.

EXECUTIVE SUMMARY

- ❑ Activities and demand level is quite enough in construction sector.
- ❑ Scarce of finance is becoming main factor to curb construction activities.
- ❑ Construction sector employee is 2,28 million in August of 2017.
- ❑ Construction confidence index decreased 2,1 point in November.
- ❑ Existing construction activities index dropped 1,3 point in November.
- ❑ New construction orders index decreased 0,4 point in October.
- ❑ House sales narrowed 5,7 percent in October of 2017.
- ❑ First sales of House sales dropped 7,6 percent in October of 2017.
- ❑ Mortgaged sales of House sales decreased 19,8 percent in October of 2017.
- ❑ Housing construction permits reached to 1,1 dwelling in the first nine months of 2017.
- ❑ Housing construction permits reached to 222,4 million sqm in the first nine months of 2017.
- ❑ Share of buying by policy has been decreasing for six months.
- ❑ Construction materials industrial produce increased 13,8 percent in September of 2017.
- ❑ Construction materials export increased 1,8 percent in September of 2017.
- ❑ Construction materials import jumped 21,3 percent in September of 2017.
- ❑ Producer price index reaches to 17,29 percent, press on costs is rising.
- ❑ Turkish Eurobond rates overpassed 13,0 percent due to rising risks.
- ❑ Manufacturers sector utilization rate realised as 79,9 percent and reached to highest level.
- ❑ Central Bank intermediates foreign currency market.
- ❑ Currency basket jumped; 4,30 Turkish Liras level.
- ❑ Central Bank foreign exchange reserves is not enough amount to meet fluctuations.
- ❑ European economic growth has been accelerating.
- ❑ Expectations for stronger Euro are rising.
- ❑ Euro-Dollar parity is rising to 1,20 level.
- ❑ US new home sales 685 thousands in October of 2017.
- ❑ EU construction expenditures growth 3,6 percent in the third quarter of 2017.
- ❑ Construction materials prices kept on to rise in November of 2017.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat Sektöründe Talep İyi, Finansman Sorunları İse Faaliyetleri Kısıtlamaya Başladı

İnşaat sektörünün talep ve arz yönlerinde önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun inşaat sektörü güven endeksi verileri bu önemli gelişmeleri yansıtmaktadır. Öncelikle inşaat sektöründe talep tarafında canlılık sürmektedir. İnşaat işlerinde talep seviyesi bu yılın en yüksek seviyelerinde gerçekleşmeye devam etmektedir. Bu inşaat malzemeleri sanayi için de olumlu bir gelişmedir.

Bu olumlu talep koşullarına karşın finansman sorunları faaliyetleri kısıtlayan en önemli engel haline gelmiştir. Finansman sorunları yılın başındaki sıkıntılı dönemin seviyelerine ulaşmıştır. Yaz aylarında görece hafifleyen finansman sorunları son üç ayda artmıştır.

İnşaat sektöründe faaliyetleri kısıtlayan finansman sorunları birkaç nedenden kaynaklanmaktadır. Öncelikle yılın ilk yarısında hızla genişleyen banka kredisi olanakları son aylarda önemli ölçüde sıkılaşmıştır. Bu gelişmeden inşaat sektörü de olumsuz etkilenmektedir. Bir diğer neden faiz oranlarında ve döviz kurlarında görülen artışların yarattığı maliyet baskısıdır. Bir üçüncü neden ise üretici firmaların uyguladıkları kampanyaların yarattığı nakit sıkışıklığıdır. Konut üretimi tarafında yüzde 5 peşinatlı, peşinatsız ve hatta 2019'a kadar ötelenen ödeme kampanyalı satışlar yoğun bir rekabet yaratırken nakit akışlarını da bozmaktadır. Bir diğer neden ise yine yoğun kampanyalar nedeniyle konut fiyat artışlarının çok sınırlı kalmasıdır.

İnşaat sektöründeki finansman sorunları tüm iş ortaklarını etkileyebileceği gibi inşaat malzemesi sanayi için de yakından izlenmesi gereken bir risk haline gelmektedir.

Tablo.1 İnşaat sektöründe faaliyetleri kısıtlayan temel faktörler, 2016-2017

Yıl	Ay	Kısıtlayan Faktör Yoktur	Talep Yetersizliği	Hava Şartları	İşgücü Eksikliği	Malzeme Ve Ekipman Eksikliği	Finansman Sorunları	Diğer Faktörler
2016	01	50,9	20,9	22,1	3,5	1,1	19,6	7,2
	06	61,3	21,5	4,6	3,3	1,5	20,5	5,7
	07	61,2	21,3	3,0	3,4	1,7	19,7	7,4
	08	58,9	21,5	2,3	4,0	2,3	19,0	7,7
	09	59,4	22,7	2,6	3,8	2,2	19,8	7,3
	10	57,4	25,8	3,2	4,0	2,3	20,2	5,9
	11	56,8	22,6	6,1	2,3	1,9	22,7	5,9
	12	50,2	24,4	16,0	2,5	1,3	25,5	5,5
	01	44,7	25,1	24,2	4,2	1,7	31,6	4,7
	02	41,9	25,7	26,3	3,1	1,3	30,4	5,5
	03	47,4	24,4	17,7	3,2	1,5	27,7	4,8
	04	53,2	24,6	10,2	4,6	2,4	25,8	5,3
2017	05	55,0	22,0	6,8	3,4	1,4	25,8	4,4
	06	55,8	23,7	4,6	5,4	3,3	26,2	4,1
	07	57,9	22,1	1,4	4,4	3,2	26,0	4,4
	08	60,2	21,9	1,6	4,9	3,1	25,6	3,4
	09	56,7	22,0	1,7	5,1	2,8	26,9	4,9
	10	55,8	20,8	3,8	4,6	3,4	28,3	4,9
	11	53,8	21,9	6,0	5,2	2,7	29,6	3,9

Kaynak: TÜİK, İnşaat Sektörü Güven Endeksi

İnşaat Sektörü İstihdamı Seviyesi Ağustos Ayında Yeni bir Rekora Yükseldi

İnşaat sektörü istihdamı 2017 yılı Ağustos ayı itibarıyla 2,28 milyona yükselmiştir. Böylece inşaat sektörü aylık olarak en yüksek istihdamı gerçekleştirmiştir. İnşaat sektörü Temmuz ayındaki 2,18 milyon kişilik istihdama bir ay içinde yüz bin kişi daha eklemiştir. İnşaat sektöründeki bu istihdam seviyesi inşaat faaliyetlerinin de yüksek gerçekleşmekte olduğunu göstermektedir. Üçüncü çeyrekte inşaat sektörünün üretim tarafında yüksek bir performans sağladığı görülmektedir.

Tablo.2 Toplam İstihdam 2016-2017 Ağustos

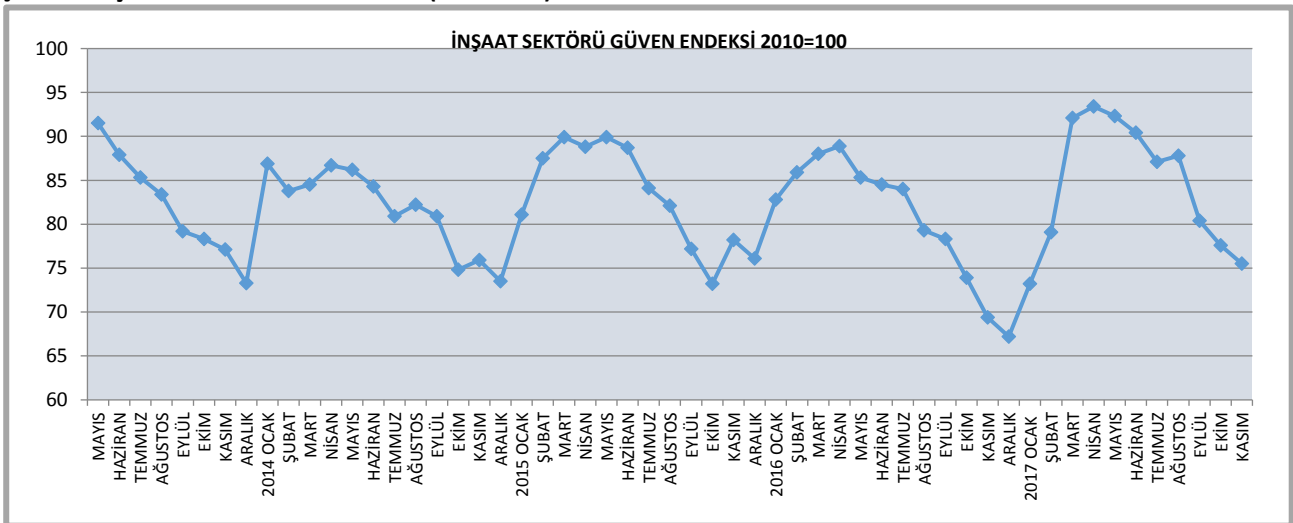
Ekonomik Faaliyetler	İstihdam Bin Kişi		İstihdamda Pay Yüzde	
	2016	2017	2016	2017
Toplam	27.473	28.828	100,0	100,0
Tarım	5.760	5.953	21,0	20,7
Sanayi	5.224	5.437	19,0	18,9
İnşaat	2.036	2.279	7,4	7,9
Hizmetler	14.453	15.159	52,6	52,6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektöründe Güven Endeksi Kasım Ayında 2,1 Puan Geriledi

İnşaat sektöründe güven endeksi (takvim ve mevsim etkisinden arındırılmamış endeks verileri) 2017 yılının ilk 4 ayındaki hızlı yükseliş ardından izleyen üç ay gerilemiş, Ağustos ayında ise yeniden sınırlı ölçüde artmıştı. Eylül ayında ise inşaat sektörü güven endeksi 7,4 puan birden gerilemişti. Güven endeksinde gerileme yavaşlamış olmakla birlikte Ekim ve Kasım aylarında da devam etmiştir. Konut sektörüne yönelik verilen teşviklerin bitirilmesi ve konut satışları tarafında yaşanan tartışmalar güvenin azalmasına yol açmıştır. Bununla birlikte güven seviyesi geçen yılın aynı ayına göre 6,1 puan daha yukarıda bulunmaktadır.

Şekil.1– İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2010=100)

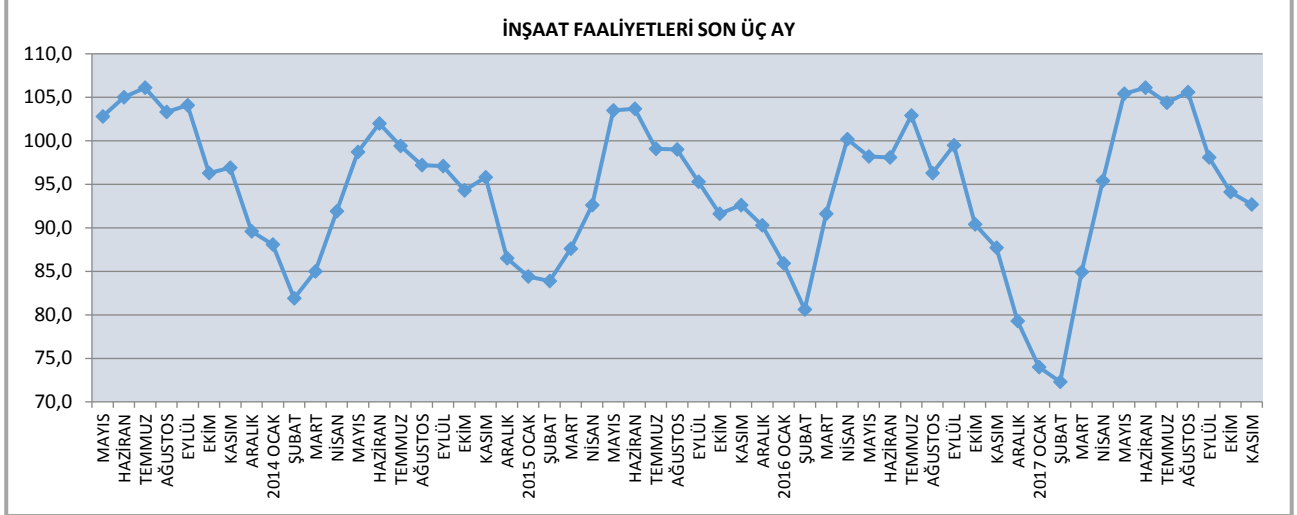

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Kasım Ayında 1,3 Puan Düştü

Mevcut inşaat işleri seviyesi Kasım ayında bir önceki aya göre 1,3 puan düşmüştür. Mevcut inşaat işleri mevsimsellik ile birlikte gerileme eğilimi içine girmiş bulunmaktadır. En son Ağustos ayında sınırlı bir artış gösteren mevcut işler seviyesi Eylül ayından itibaren düşüşe geçmiştir. Mevcut işler seviyesi Ekim ve Kasım aylarında da gerilemeye devam etmiştir. Yaşanan düşüş geçmiş yıllardaki mevsimsellik etkisi ile paralel olup bir durgunluğa işaret değildir. Nitekim mevcut işlerin seviyesi geçen yılın aynı ayına göre 6,4 puan yukarıda bulunmaktadır.

Şekil.2 – Son Üç Ay İnşaat Faaliyetleri Endeksi (2010=100)

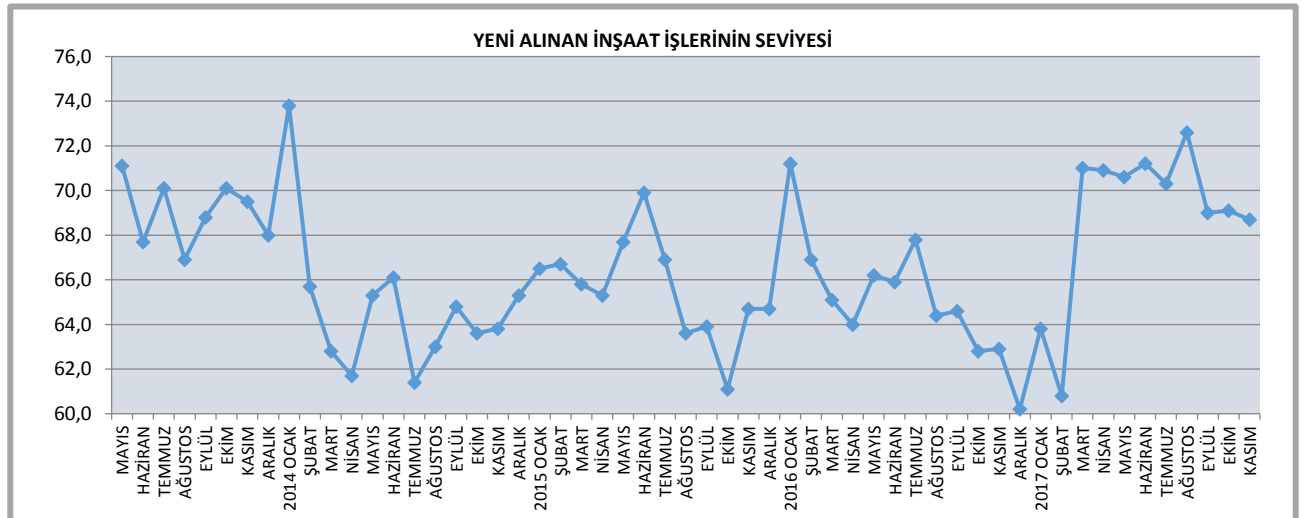

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat İşleri Seviyesi Durağanlaştı

Eylül ayında alınan yeni iş siparişlerinde endişe veren hızlı düşüşün ardından Ekim ayında düşüş durmuş ve 0,1 puan ile çok sınırlı bir artış yaşanmıştı. Kasım ayında ise bu kez yine çok sınırlı ve 0,4 puan düşüş gerçekleşmiştir. Yeni iş siparişlerinin mevsimselliğe rağmen belli bir seviyede kalması önümüzdeki aylardaki faaliyetler için moral vermektedir. Nitekim yeni iş siparişleri seviyesi geçen yılın aynı ayına göre 5,8 puan yukarıda bulunmaktadır.

Şekil.3– Yeni Alınan İnşaat İşleri Endeksi (2010=100)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Hızlı Koşan Konut Satışları Ekim Ayında Geriledi

Konut satışları Temmuz-Eylül döneminde çok yüksek bir artış göstermişti. Hızlı koşan konut satışları Ekim ayında ise yüzde 5,7 gerileyerek 122.882 adede inmiştir. Ekim ayındaki bu gerileme beklenen ve makul bir düşüş olarak değerlendirilmektedir. Nitekim biten vergi indirimleri ve öne çekilen talebin soluklanması sonucu Ekim ayında yavaşlama olağan karşılanmaktadır. Ayrıca Ekim ayındaki satış miktarı bu yılın en yüksek üçüncü aylık satışı olarak gerçekleşmiştir. Yılın ilk 10 ayında konut satışları geçen yıla göre yüzde 8,2 artmış ve 1.153.610 adede ulaşmıştır.

Tablo.3 Aylık Konut Satışları

DÖNEM	2016	2017	2017-2016 DEĞİŞİM (%)
OCAK	84.556	95.389	+ 12,8
ŞUBAT	101.703	101.468	-0,2
MART	117.205	128.923	+10,0
NİSAN	106.348	114.446	+ 7,6
MAYIS	114.800	116.558	+1,5
HAZİRAN	106.187	97.579	-8,1
TEMMUZ	81.343	115.869	+42,4
AĞUSTOS	114.751	120.918	+5,4
EYLÜL	108.918	140.298	+28,8
EKİM	130.274	122.882	-5,7
KASIM	132.665		
ARALIK	142.713		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Birinci El Konut Satışları Ekim Ayında Yüzde 7,6 Geriledi

Türkiye genelinde ilk defa satılan konut sayısı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7,6 gerilemiş ve 56.994 adet olmuştur. İkinci el konut satışları ise yüzde 3,9 düşmüştür. Birinci el konut satışları Ocak-Ekim döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7,5 artarak 533.683 adet olmuştur. İkinci el konut satışları ise yüzde 8,8 artarak 619.927 adet olarak gerçekleşmiştir. İlk ve ikinci el satışlar Ekim ayında gerilemesine rağmen göreceli yüksek gerçekleşmiştir.

Tablo.4 – Konut Satışlarının Dağılımı

DÖNEM	TOPLAM	BİRİNCİ EL	İKİNCİ EL
2016 OCAK-EKİM	1.066.085	496.427	569.658
2017 OCAK-EKİM	1.153.610	533.683	619.927
% DEĞİŞİM 2016/2017	+8,2	+7,5	+8,8

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İpotekli Satışlar 2017 Yılı Ekim Ayında Yüzde 19,8 Düştü

Türkiye genelinde ipotekli konut satışları Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 19,8 oranında düşerek 38.593 adet olmuştur. Diğer konut satışları ise Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,6 artarak 84.289 adede yükselmiştir. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı Ekim ayında yüzde 31,4 olarak gerçekleşmiş ve ilk aylara göre düşük kalmıştır. İpotekli satışlar yılın ilk on ayında yüzde 14,3 artmış ve 401.820 adet olmuştur. Diğer satışlar ise aynı dönemde yüzde 5,2 yükselmiş ve 751.790 adet olarak gerçekleşmiştir.

Tablo.5 – Konut Satışlarının Dağılımı

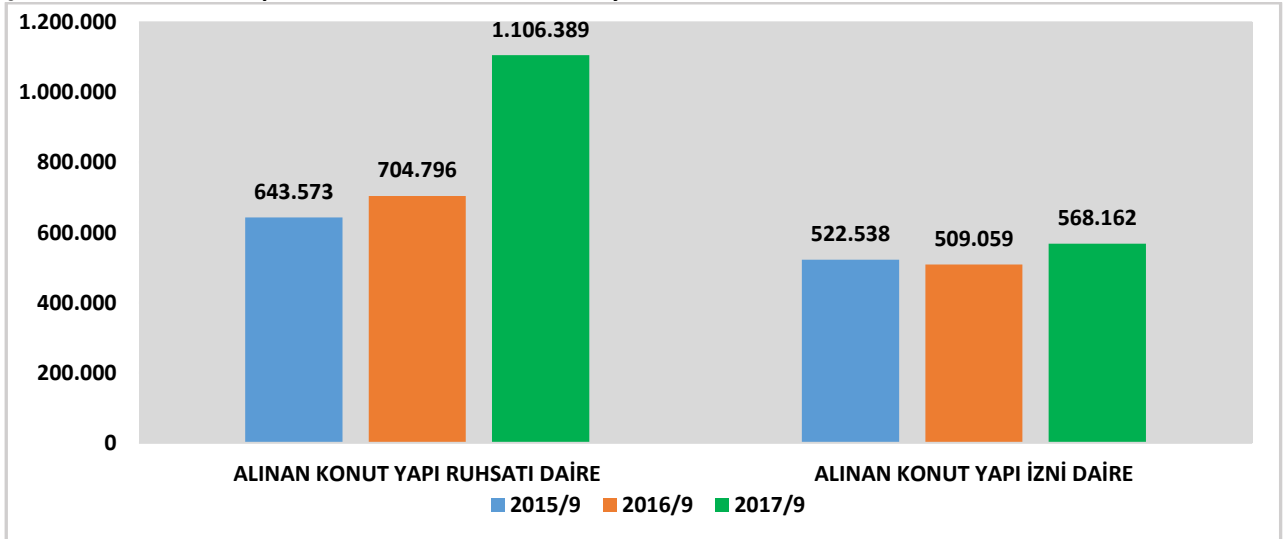
DÖNEM	TOPLAM	İPOTEKLİ SATIŞLAR	DİĞER SATIŞLAR
2016 OCAK-EKİM	1.066.085	351.491	714.594
2017 OCAK-EKİM	1.153.610	401.820	751.790
% DEĞİŞİM 2016/2017	+8,2	+14,3	+5,2

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Alınan Konut Yapı Ruhsatlarında Sıçrama Yaşandı

2017 yılının ilk çeyreğindeki gerileme ardından ikinci ve üçüncü çeyrek dönemlerde alınan konut yapı ruhsatları sayısında sıçrama yaşanmıştır. İlk 9 ayda alınan yapı ruhsatı sayısı 1,1 milyon daireyi geçmiştir. Tamamlanarak yapı izni alınan daire sayısı yaklaşık bunun yarısında kalmıştır. 1 Ekim tarihinde değişen imar yasası nedeniyle önceki koşulları içeren ruhsatların alınması için gösterilen talep sıçramanın ana nedeni olmuştur. Bu çerçevede alınan yapı ruhsatı ile yapı izni daire sayısı arasındaki fark stokların şişmesi riski taşımaktadır.

Şekil.4 Alınan Konut Yapı Ruhsatları ve İzinleri Daire Sayısı

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Alınan Konut Yapı Ruhsatlarının illere Dağılımı İş Potansiyelini Gösteriyor

Alınan konut yapı ruhsatlarının illere göre dağılımı inşaat malzemesi sanayisi için önümüzdeki dönemin iş potansiyellerini de göstermektedir. Bu çerçevede yılın ilk dokuz ayında alınan konut yapı ruhsatlarının dair sayısı olarak yüzde 21'i İstanbul'da bulunmaktadır. Metrekare olarak ise İstanbul'un payı yüzde 17,8 olmuştur. Ankara, İzmir ve Bursa yine önemli potansiyellerini sürdürmektedir. Antalya, Mersin, Konya ve Tekirdağ dört büyük ili izlemektedir. Anadolu'daki diğer illerde de alınan konut yapı ruhsatları önemli iş potansiyelleri sunmaktadır. Birçok Anadolu ilinde daire sayısına göre yüzölçümlerinin ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Tablo.6 Alınan Konut Yapı Ruhsatlarının illere Dağılımı 2017 Yılı İlk Dokuz Ay

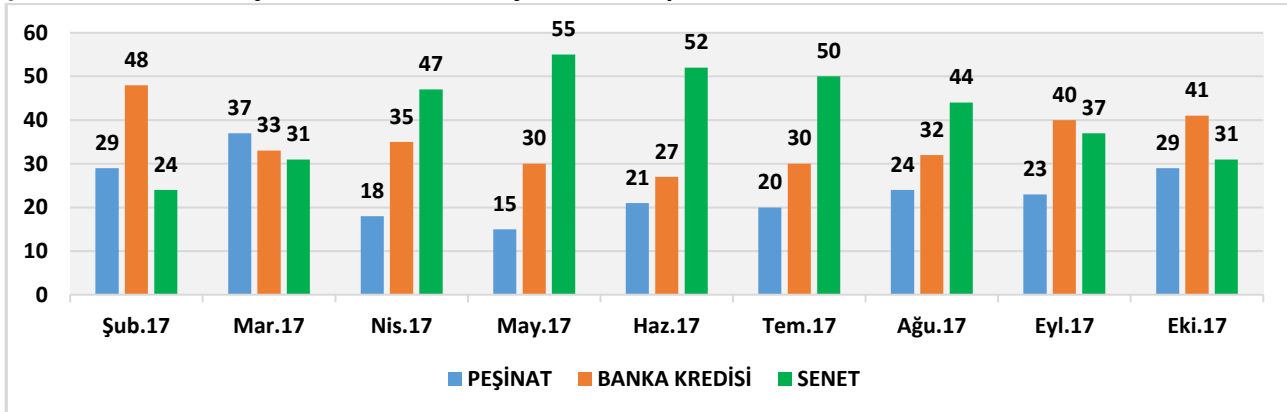
İller	Daire Sayısı	Yüzölçümü Milyon m2	Konut Kullanım Alanı Milyon m2	Konut Dışı ve Ortak Alan Kullanımı Milyon m2
İstanbul	232.316	44,87	22,45	22,42
Ankara	88.994	25,55	13,58	11,97
İzmir	67.041	11,35	6,49	4,86
Bursa	56.179	11,97	7,14	4,83
Antalya	48.597	8,81	4,70	4,11
Mersin	31.521	6,44	4,27	2,17
Konya	25.095	6,68	3,44	3,24
Tekirdağ	24.912	4,24	2,52	1,72
Adana	24.788	4,27	2,51	1,76
Kocaeli	23.579	4,62	2,66	1,96
Gaziantep	23.537	6,09	3,05	3,04
Denizli	22.478	3,88	2,22	1,66
Samsun	21.412	3,95	2,54	1,41
Şanlıurfa	20.662	3,97	2,03	1,94
Manisa	19.346	3,16	2,06	1,1
Kahramanmaraş	15.897	3,40	1,86	1,54
Diğer iller	360.035	69,19	42,37	69,73
Toplam	1.106.389	222,44	125,89	96,55

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Konutlarda Senetle Satışların Payı Gerilemeye Devam Ediyor

Yeni markalı konutların satışlarında kullanılan araçların içinde senetlerin payı Mayıs ayında yüzde 55'e kadar yükseldikten sonra izleyen aylarda kademeli olarak gerilemektedir. Banka kredilerinin son iki ay içinde payında artış görülmektedir. Peşin alım ise Ekim ayında yükselmiştir. Konut üreticileri daha güvenli satış araçlarına yönelmektedirler.

Şekil.5 Yeni Konut Satışlarında Satın Alma Araçları Yüzde Pay

Kaynak: Reidin-GYODER Yeni Konut Fiyat Endeksi

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi Eylül Ayında Sıçrama Gösterdi; Yüzde 13,8

2017 yılı Eylül ayında inşaat malzemesi ortalama sanayi üretimi 2016 yılı Eylül ayına göre yüzde 13,8 artmıştır. Böylece Eylül ayında yılın en yüksek ikinci aylık üretim artışı gerçekleşmiştir. Eylül ayı üretim artışı iç ve dış talebin de istikrarlı şekilde arttığını göstermektedir.

Üretim artışında mevsimsellik ve baz etkisinden çok sektörün kendi iç dinamikleri belirleyici olmuştur.

Eylül ayındaki üretim artışı ile birlikte Ocak-Eylül dönemi üretimi de geçen yılın yüzde 4,8 üzerinde gerçekleşmiştir.

2017 yılı Eylül ayında inşaat malzemeleri alt sektörlerindeki sanayi üretiminde artış eğilimi ağırlık kazanmıştır. 26 alt sektörden 22'sinde üretim geçen yıla göre artarken 4 alt sektörde üretim geçen yıla göre gerilemiştir.

Ocak-Eylül döneminde ise 21 alt sektörde üretim geçen yılın üzerinde gerçekleşmiştir.

İnşaat malzemeleri sanayinde ağırlıklı yeri olan sektörlerden düz cam, soğutma ve ısıtma donanımları, merkezi ısıtma radyatörleri, kilit ve menteşeler, seramik sıhhi ürünleri, inşaat amaçlı beton ürünleri ile kablo üretimleri yılın ilk dokuz ayında önemli ölçüde artmıştır.

Buna karşın mermer, hazır beton ile seramik karolar üretim artışı çok zayıf kalmıştır.

İlk dokuz ayda üretimi gerileme gösteren 5 alt sektör içinde ise diğer camlar ile metalden kapı ve pencere gibi önemli alt sektörler yer almaya devam etmektedir.

Tablo.7 – Sanayi Üretimi Büyüme
(Bir Önceki yılın aynı ayına ve dönemine göre – yüzde)

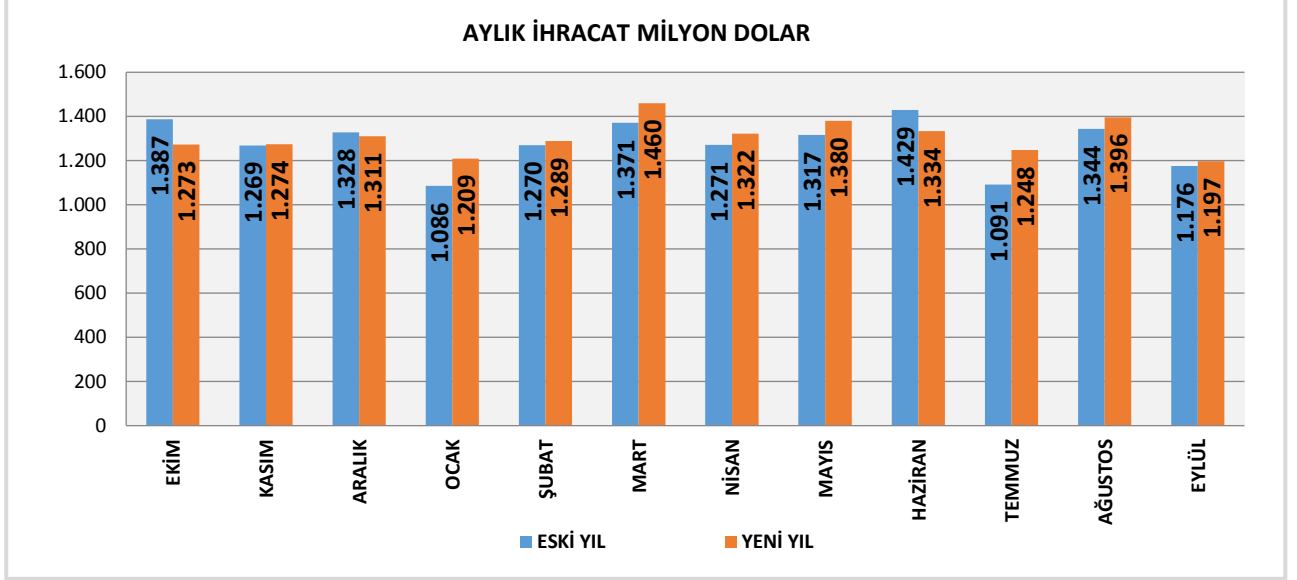
SEKTÖRLER	2017 Eylül	2017 Ocak- Eylül
Düz Cam İmalatı	6,4	19,4
Soğutma ve Havalandırma Donanımlarının İmalatı	22,1	19,0
Merkezi Isıtma Radyatörleri (Elektrikli Radyatörler Hariç), Sıcak Su Kazan İmalatı	25,9	17,8
Kilit ve Menteşe İmalatı	27,8	14,5
İnşaat Amaçlı Beton Ürünlerin İmalatı	42,5	13,4
Seramik Sıhhi Ürünlerin İmalatı	19,1	11,1
Kireç ve Alçı İmalatı	27,3	11,1
Kabloların İmalatı	21,7	10,4
Diğer musluk ve valf/vana imalatı	35,9	8,9
Plastik İnşaat Malzemesi İmalatı	23,5	8,7
Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile macun İmalatı	20,2	7,0
Çimento İmalatı	12,9	6,3
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemelerinin İmalatı	2,6	5,3
Elektrikli Aydınlatma Ekiplerinin İmalatı	27,5	4,1
Ana Demir ve Çelik Ürünleri İmalatı (İnşaat Demiri vb)	-1,6	3,0
Metal Yapı ve Yapı Parçaları İmalatı	-6,1	2,5
İnşaat Amaçlı Alçı Ürünlerin İmalatı	29,4	2,3
Metalden Kapı ve Pencere İmalatı	89,7	1,6
Hazır Beton İmalatı	13,7	1,2
Seramik Karo ve Kaldırım Taşları İmalatı	6,3	1,2
Taş ve Mermerin Kesilmesi, Şekil Verilmesi, Bitirilmesi	4,3	0,5
Duvar Kağıdı İmalatı	-10,0	-0,9
Diğer Camların İmalatı ve İşlenmesi (Teknik Amaçlı Cam)	19,3	-1,5
Çelikten Tüpler, Borular, İçi Boş Profiller Bağlantı Parça İmalatı	15,5	-4,7
Fırınlanmış Kilden Tuğla, Karo ve İnşaat Malzemeleri İmalatı	11,8	-6,3
Diğer Bina Doğramacılığı ve Marangozluk Ürünlerinin İmalatı	-18,4	-8,9
İnşaat Malzemesi Sanayi Ortalama	13,8	4,8

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2017 Eylül Ayında İhracat Artışı Yavaşladı; Yüzde 1,8

İnşaat malzemeleri ihracatı 2017 yılı Eylül ayında geçen yılın Eylül ayına göre yüzde 1,8 artmış ve 1.197 milyon dolar olmuştur. Yeni yılda aylar itibariyle ihracat artışı Eylül ayında da devam etmiş olmasına karşın artış hızı yavaşlamış ve mutlak büyüklük de azalmıştır. Pazarlarda kademeli iyileşmeye karşın özellikle AB ve Körfez ülkeleri ile ikili ilişkilerdeki sıkıntılar ihracat artışını yavaşlatmıştır.

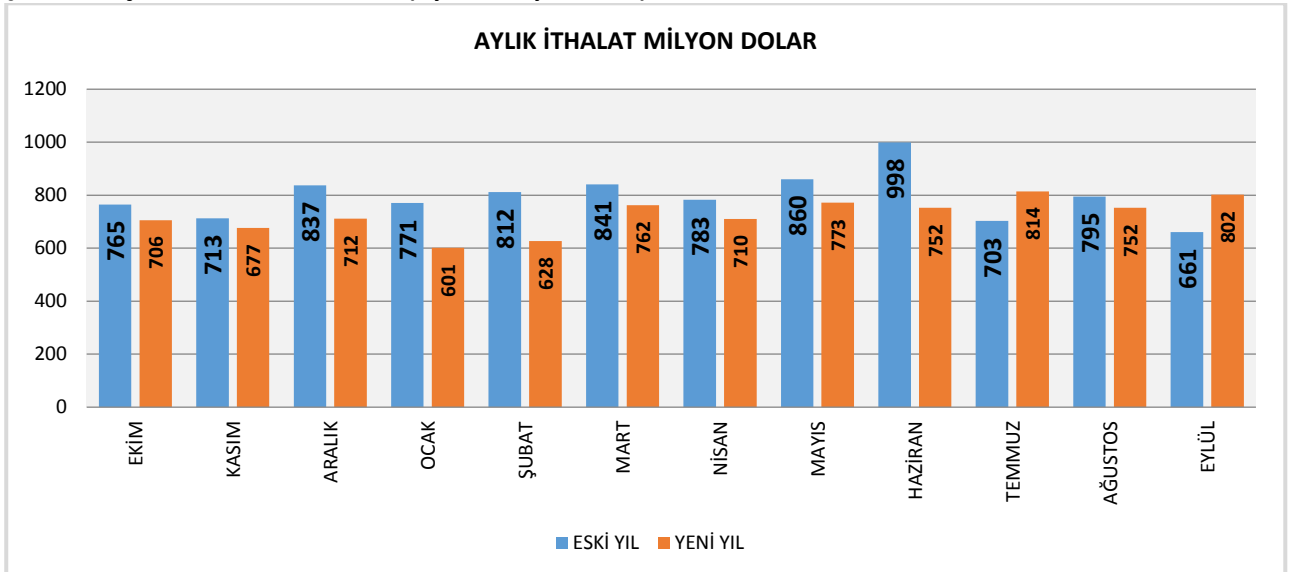
Şekil.6 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Aylık – Milyon Dolar)

2017 Eylül Ayında İthalat Yüzde 21,3 Arttı

İnşaat malzemeleri ithalatında yeni yıl ile birlikte gerileme eğilimi sürmüştü ve yılın ilk altı ayının tamamında ithalat geçen yılın aynı aylarına göre önemli ölçüde gerilemişti. Daha sonraki aylarda ise ithalat dalgalanma yaşamaktadır. Temmuz ayında artan ve Ağustos ayında gerileyen ithalat Eylül ayında ise yeniden ve yüzde 21,3 artarak 802 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İnşaat işlerinde malzeme tedarikinde ithalat tercihi yüksek döviz kurlarına rağmen dalgalanma göstermektedir.

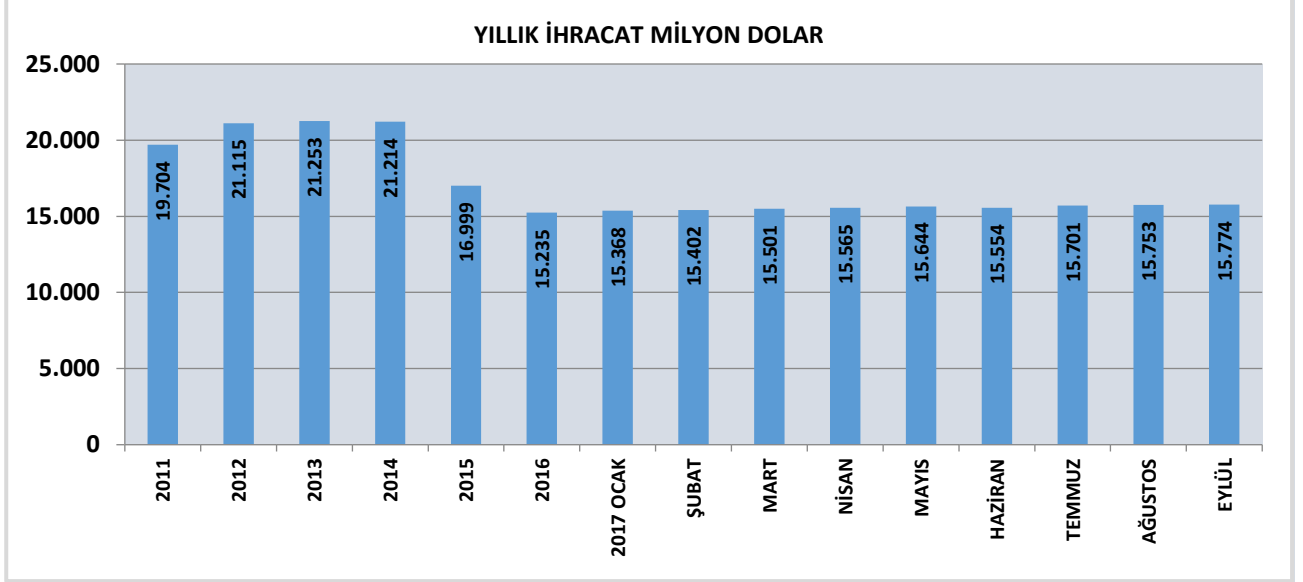
Şekil.7 – İnşaat Malzemeleri İthalatı (Aylık – Milyon Dolar)

Yıllık İhracat 15,77 Milyar Dolar Oldu

Yıllık ihracat 2016 yılında 15,24 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. 2017 yılının ilk dokuz ayında ise ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,2 artış göstermiştir. Böylece inşaat malzemeleri yıllık sanayi ihracatı da Eylül ayı itibariyle 15,77 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yıllık ihracat büyüklüğünün 2017 genelinde artacağı öngörülmekle birlikte ihracat artışı ivme kaybetmektedir.

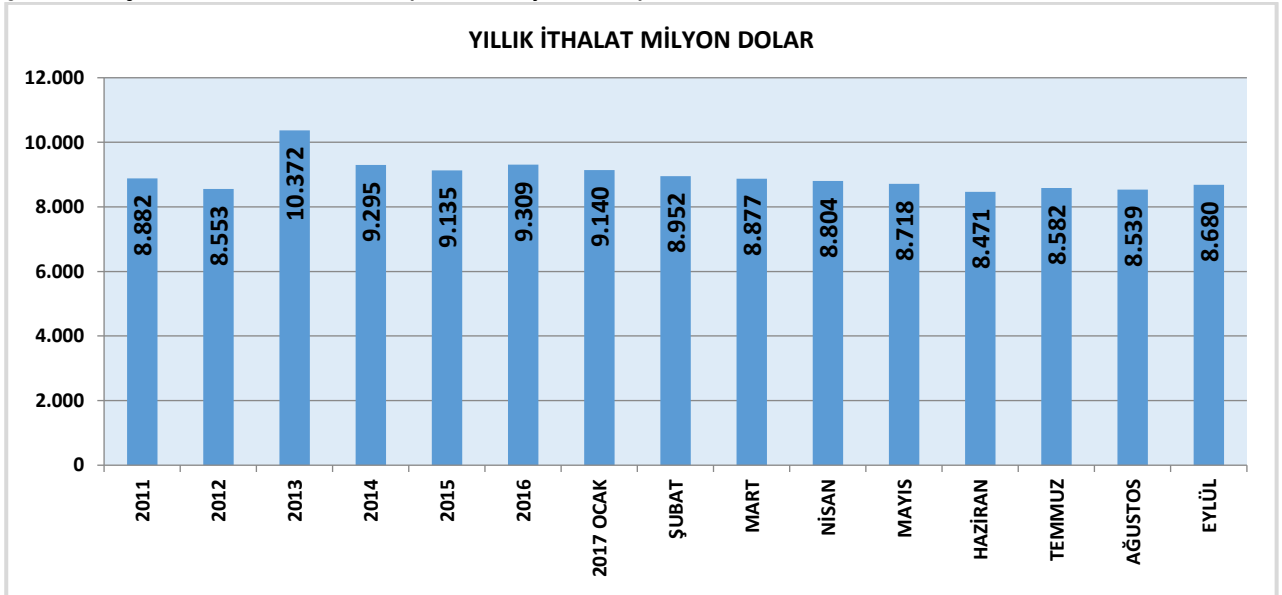
Şekil.8 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Yıllık İthalat 8,54 Milyar Dolar Geriledi

2017 yılının sekiz ayında inşaat malzemeleri ithalatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,9 gerilemişti. Eylül ayında ise ithalatta önemli bir artış gerçekleşmiştir. Böylece 2017 yılı Eylül ayı itibariyle yıllık ithalat 8,68 milyar dolar olmuştur.

Şekil.9 – İnşaat Malzemeleri İthalatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Tablo.8 İnşaat Malzemeleri İhracatı
2016 -2017 milyon dolar

SEKTÖRLER	2016 OCAK- EYLÜL	2017 OCAK- EYLÜL	% DEĞ
ALÇI	30,7	36,0	17,5
ÇİMENTO	398,6	409,1	2,6
BOYA VERNİK	148,3	148,6	0,2
YAPISAL KİMYA	233,2	232,5	-0,3
PLASTİK	669,9	641,1	-4,3
AĞAÇ	315,0	357,0	13,3
DUVAR KAĞIDI	3,4	7,0	107,7
İŞLENMİŞ TAŞLAR	697,2	693,1	-0,6
ALÇI ÇİMENTO BETON EŞYA	72,4	75,4	4,2
TUĞLA KİREMİT	4,6	5,4	18,0
SERAMİK KAPLAMA	394,7	411,2	4,2
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	160,1	170,2	6,3
DÜZ CAM YALITIM CAMI	79,8	98,5	23,4
CAM YÜNÜ	34,2	33,4	-2,3
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	2.619,9	2.539,7	-3,1
DEMİR ÇELİK BORU	881,0	1.043,6	18,5
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	736,4	788,6	7,1
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL	5,0	3,7	-25,8
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	27,0	26,1	-3,5
DEMİR ÇELİK VİDA CİVATA SOMUN	260,3	293,9	12,9
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	263,8	291,0	10,3
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	44,5	43,7	-1,7
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	598,0	641,0	7,2
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	1,9	1,2	-34,8
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	276,7	294,7	6,5
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	466,9	528,5	13,2
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	38,2	44,0	15,1
MUSLUK VE VANALAR	223,5	232,4	4,0
ALARM CİHAZLARI	7,4	5,9	-20,1
ELEKTRİK MALZEMELERİ	330,6	328,1	-0,7
YALITIMLI KABLOLAR	899,0	1.002,4	11,5
SAYAÇLAR	25,4	33,3	31,5
AYDINLATMA CİHAZLARI	194,4	168,7	-13,2
PREFABRİK YAPILAR	130,0	111,2	-14,5
YALITIM	72,1	76,1	5,5
İNŞAAT MALZEMELERİ	11.344	11.816	4,2

Çalışmada yer alan tüm dış ticaret verilerinin sayısal kaynağı Türkiye İstatistik Kurumu'dur.

Tablo.8 İnşaat Malzemeleri İthalatı
2016 -2017 milyon dolar

SEKTÖRLER	2016 OCAK- EYLÜL	2017 OCAK- EYLÜL	% DEĞ
ALÇI	4,8	5,2	8,5
ÇİMENTO	11,5	13,7	19,1
BOYA VERNİK	281,1	297,5	5,9
YAPISAL KİMYA	317,4	346,1	9,1
PLASTİK	268,6	291,2	8,4
AĞAÇ	417,8	310,8	-25,6
DUVAR KAĞIDI	13,6	12,6	-6,8
İŞLENMİŞ TAŞLAR	150,0	127,9	-14,8
ALÇI ÇİMENTO BETON EŞYA	33,3	23,2	-30,3
TUĞLA KİREMİT	1,4	1,0	-30,1
SERAMİK KAPLAMA	55,5	25,5	-54,0
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	5,5	5,5	-0,3
DÜZ CAM YALITIM CAMI	129,1	116,1	-10,1
CAM YÜNÜ	141,2	145,2	2,8
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	307,4	256,1	-16,7
DEMİR ÇELİK BORU	595,9	563,1	-5,5
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	327,0	186,2	-43,0
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	0,4	0,3	-19,9
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	9,2	12,8	39,8
DEMİR ÇELİK VİDA CİVATA SOMUN	537,0	550,1	2,4
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	9,6	11,4	19,6
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	9,5	9,6	1,1
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	66,9	66,8	-0,1
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,2	0,1	-53,0
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	173,5	183,2	5,6
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	1.087,4	756,1	-30,5
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	195,1	146,9	-24,7
MUSLUK VE VANALAR	546,5	569,7	4,2
ALARM CİHAZLARI	47,8	40,6	-15,0
ELEKTRİK MALZEMELERİ	766,7	856,2	11,7
YALITIMLI KABLOLAR	322,9	314,8	-2,5
SAYAÇLAR	16,5	14,2	-13,5
AYDINLATMA CİHAZLARI	268,9	239,6	-10,9
PREFABRİK YAPILAR	36,4	13,0	-64,4
YALITIM	76,3	81,3	6,6
İNŞAAT MALZEMELERİ	7.231,7	6.593,9	-8,8

Gruplandırmalar için uluslararası sınıflandırmalar kullanılmıştır. İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Üretici Enflasyonunda Önemli Artış; Sanayi Kesimi Artan Maliyet Baskısı İle Karşı Karşıya

Sanayi kesimi son dönemde artan bir maliyet baskısı ile karşı karşıyadır. Türk Lirası 2014 yılından bu yana önemli ölçüde değer kaybetmektedir. İşgücü maliyetleri özellikle 2016 yılı başındaki asgari ücret artışı ile birlikte ilave yük yaratmıştır. 2017 yılında ise faiz oranları artışı ile finansman maliyetleri en yüksek seviyeye çıkmıştır. Emtia fiyatlarındaki artışlar ise girdi maliyetlerini yükseltmektedir.

Sanayi kesimi son birkaç yıldır karşılaştığı maliyet yükünü fiyatlarına gerektiği ölçüde yansıtamamıştır. Bunun ana nedeni iç piyasadaki durgunluk ve aşırı rekabettir. Ancak 2017 yılı başından itibaren uygulanan genişletici politikalar ile iç talep canlanmış ve sanayi kesimi için de maliyet artışlarını fiyatlarına yansıtabileceği koşullar oluşmuştur. Bu çerçevede yıllık üretici fiyatları artışı Ekim ayı sonu itibariyle yıllık yüzde 17,28'e çıkmıştır.

Üretici fiyatlarındaki artışlar fiyat artışı yapan sanayileri rahatlatmakla birlikte, kendisi ile ileri ve geri bağlantıları olan tüm sanayilerin maliyetlerini olumsuz etkilemektedir. Üretici fiyat artışları iç talep desteklendikçe ve canlı kaldıkça devam edecektir.

Tablo.9 Üretici Fiyatları Artışları Yıllık Yüzde

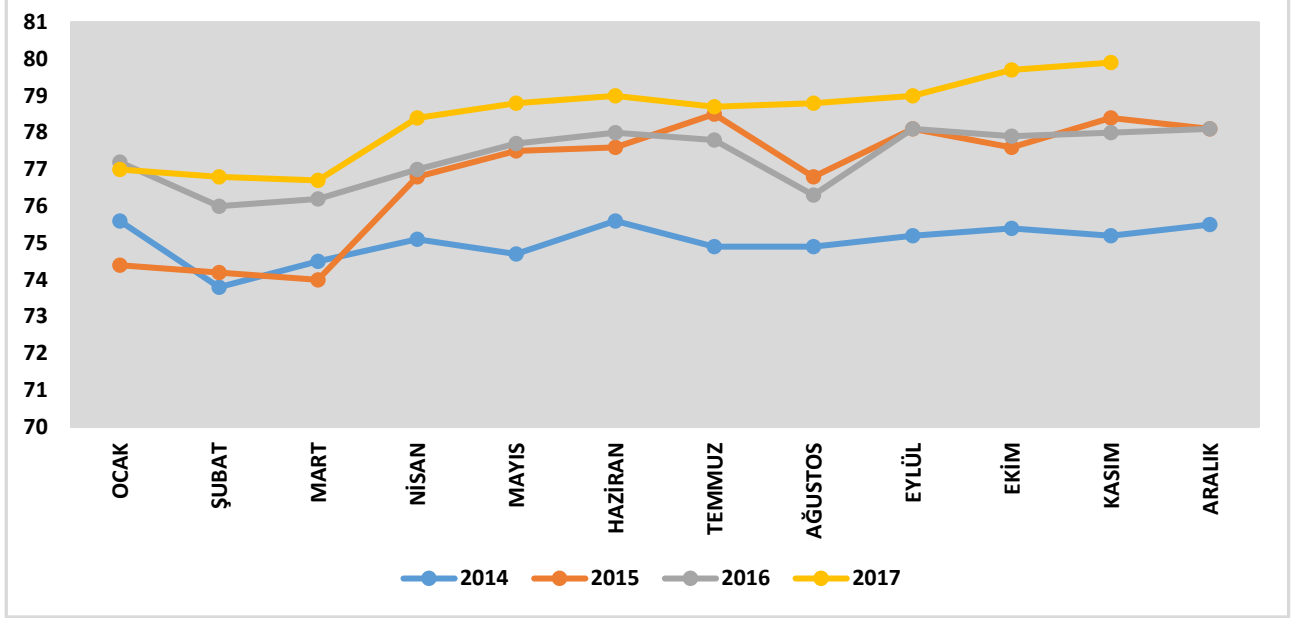
SEKTÖRLER	BİR ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM ORANI
ANA METALLER	50,31
HAM PETROL VE DOĞAL GAZ	42,85
KOK VE RAFİNE PETROL ÜRÜNLERİ	38,93
KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİ	28,53
KİMYASALLAR VE KİMYASAL ÜRÜNLER	23,79
TEKSTİL ÜRÜNLERİ	21,12
FABRİKASYON METAL ÜRÜNLER	20,16
MOTORLU KARA TAŞITLARI, RÖMORK VE YARI RÖMORK	18,15
ELEKTRİKLİ TEÇHİZAT	17,99
DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI	17,58
YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ	17,28
MAKİNE VE EKİPMANLAR	17,26
BİLGİSAYARLAR İLE ELEKTRONİK VE OPTİK ÜRÜNLER	16,81
KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLER	16,03
MOBİLYA	13,90
MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	13,40
AĞAÇ VE MANTAR ÜRÜNLERİ (MOBİLYA HARIÇ)	13,34
DERİ VE İLGİLİ ÜRÜNLER	13,10
KÖMÜR VE LİNYİT	12,57
İLAÇ VE ECZACILIK ÜRÜNLERİ	11,69
MİNERAL ÜRÜNLER	10,51
BASIM VE KAYIT HİZMETLERİ	9,34
GIYİM EŞYASI	9,04
İÇECEKLER	7,96
GIDA ÜRÜNLERİ	7,42
TÜTÜN ÜRÜNLERİ	6,08

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı 4 Yılın En Yüksek Seviyesine Ulaştı

Ekonomide iç ve dış talepte yaşanan artışa bağlı olarak sanayi üretiminde kapasite kullanım oranı 2017 yılında kademeli bir artış eğilimine girmiş ve 2017 yılı Kasım ayında yüzde 79,9 ile son dört yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Ekonomide iç talebe verilen genişletici desteklerin yanı sıra ihracat pazarlarındaki iyileşme ile başlayan dış talep artışı sanayi üretimini tetiklemiştir. Tüm sektörlerde önemli üretim artışları yaşanmaktadır. Bir miktar yavaşlamakla birlikte iç talebin ve de dış talebin canlı kalmaya devam edeceği öngörülmektedir.

Şekil.10 İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Yüzde

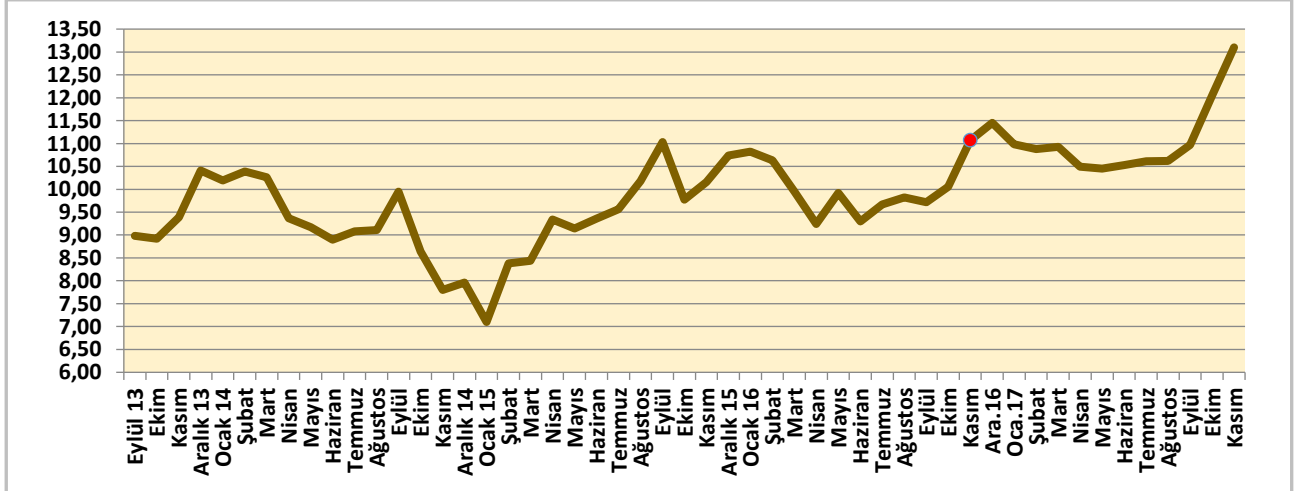

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Türkiye'nin Risk Primi Yükselmeye Devam Ediyor

Türkiye'nin yurtdışına ihraç ettiği kamu tahvillerinin faizlerinde önemli bir artış yaşanmaktadır. 10 yıl vadeli Tahvil faizleri Kasım ayı içinde ilk kez yüzde 13,0'ü aşmıştır. Türkiye'nin artan borçlanma ihtiyacı dışında faiz artışlarını etkileyen temel unsurlar Türkiye'nin mevcut siyasi, dış politik ve jeopolitik riskleridir. Dış politika alanında ABD ve AB ile yaşanan gerginlikler ile Suriye ve Irak'ta yaşanan gelişmeler riskleri ve dolayısıyla tahvil faizlerini yüksek tutmaya devam edecektir.

Şekil.11 10 Yıl Vadeli Kamu Euro Tahvil Faizi

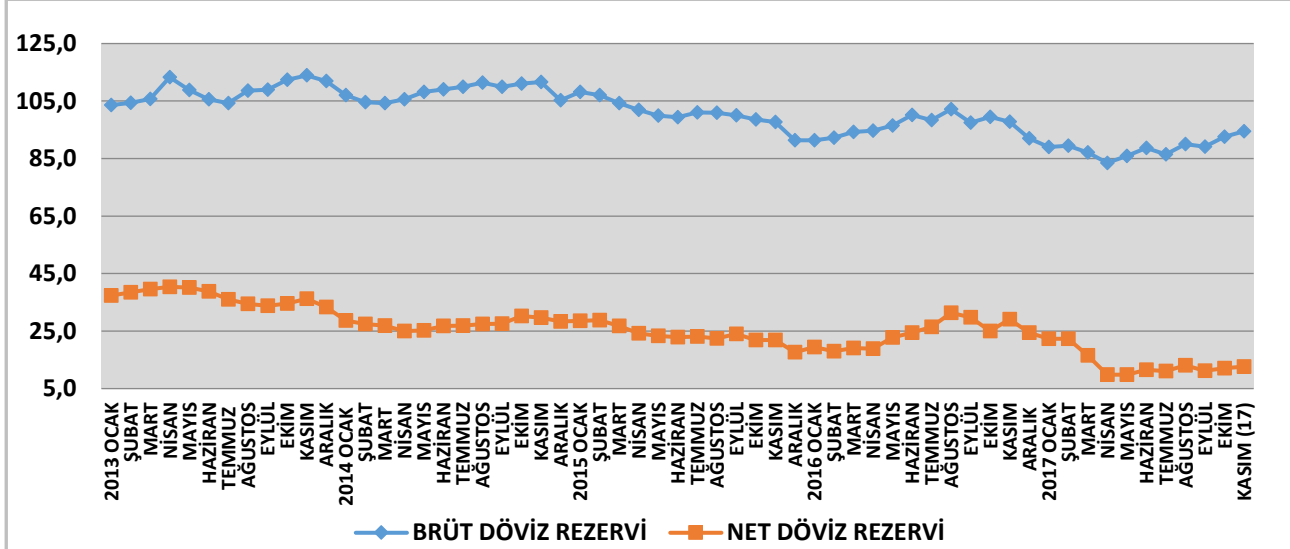

Kaynak: Bloomberg International

Merkez Bankası'nın Döviz Piyasasına Müdahaleleri Çok Etkili Olmuyor

Yükselen enflasyon ve Türkiye'nin artan riskleri Kasım ayı içinde döviz kurlarının ve faiz oranlarının sıçramasına yol açmıştır. TC Merkez Bankası da bu gelişmeler karşısında birçok yeni politika aracını kullanmaya başlamıştır. Ancak bu araçlar faizlerin ve döviz kurlarının sadece artışını yavaşlatmakta olup, artış eğilimini değiştirmemektedir. Merkez Bankası'nın öncelikle enflasyon ile mücadelede daha kararlı olması ve böylece enflasyon beklentilerini kırması gerekmektedir. Aksi takdirde kullanılmaya başlanan yeni politika araçlarının da etkisi kısa sürede ortadan kalkacaktır. Türkiye'nin finansman ihtiyacı ve döviz rezervi seviyesi de faiz ve kur artışlarını hızlandıran diğer unsurlar olmaktadır.

Şekil.12 TC Merkez Bankası Döviz Rezervi Milyar Dolar

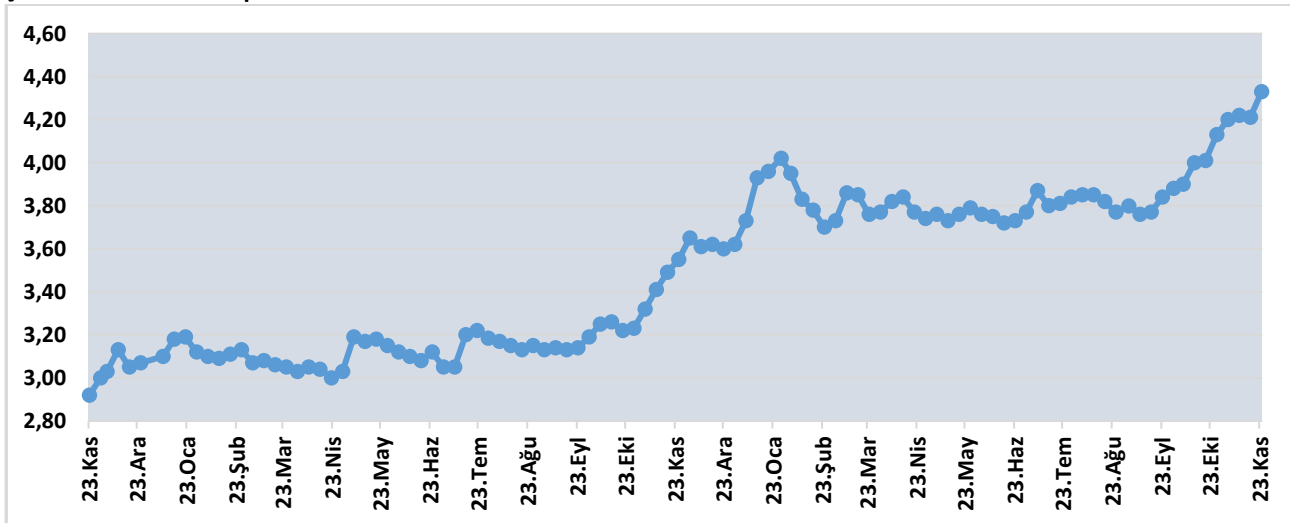

Kaynak: TC Merkez Bankası

Türk Lirasında Değer Kaybı Hızlandı

Türk Lirasında değer kaybı Kasım ayında hızlanmıştır. Türk Lirasının değer kaybına daha çok Türkiye'nin kendi riskleri neden olmuştur. Enflasyondaki artış ve Merkez Bankası'nın genişletici para politikası ile yurtdışı davalar başta olmak üzere Türkiye ile ilgili birçok dış gelişme Türk Lirasında değer kaybına neden olmaktadır. Para politikasının sıkılaşmaması halinde Türk Lirasında değer kaybı sürecektir.

Şekil.13 Türk Lirası Sepet Kur

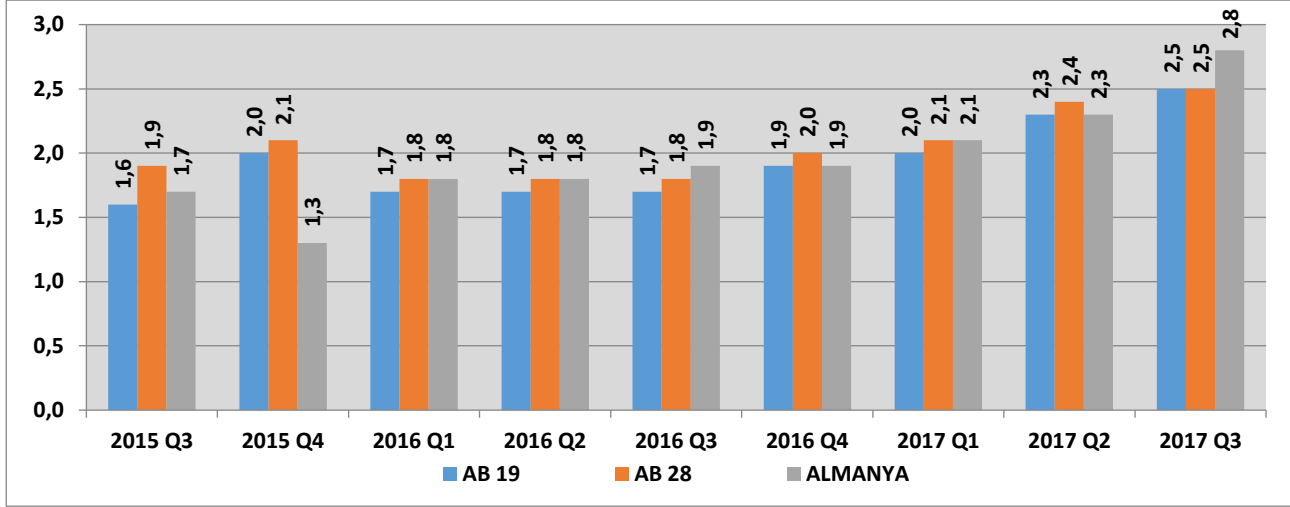
Kaynak: TC. Merkez Bankası

DÜNYA EKONOMİSİ

Avrupa Birliği Ekonomisinde Büyüme Hızlanıyor

Avrupa Birliği ekonomisinde büyüme giderek hızlanmaktadır. 2017 yılında Brexit endişeleri ve zorlu seçimler nedeniyle ekonomisinde yavaşlama beklenen AB tersine bir performans ortaya koymaktadır. Avrupa Merkez Bankası'nın parasal önlemleri ile dünya ticaretindeki genişleme AB ekonomisini desteklemeye devam etmektedir. Buna bağlı olarak 2017 yılı üçüncü çeyreğinde Almanya yüzde 2,8 büyürken AB ve Euro bölgesinde büyüme yüzde 2,5 olmuştur. AB'de büyümenin hızlanması Türkiye'nin genel ve inşaat malzemeleri ihracatı için de çok olumludur.

Şekil.14 AB Ekonomik Büyüme Yüzde

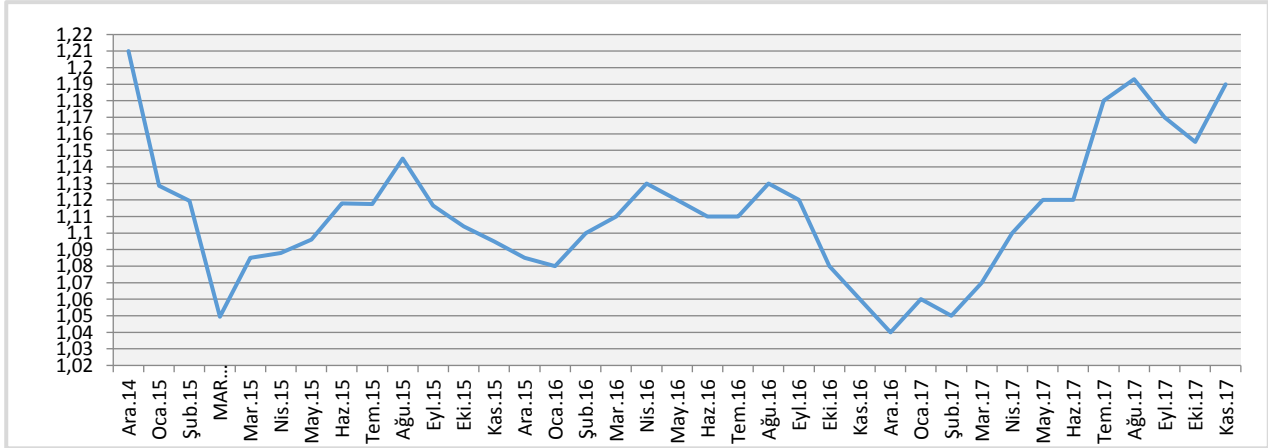

Kaynak: Eurostat

Küresel Mali Piyasalar 2018 Yılında Daha Güçlü Bir Euro İçin Pozisyon Almaya Başlıyor

Euro Dolar paritesi Kasım ayında yeniden yukarı yönlü olmuş ve 1,19 seviyesini aşmıştır. Son birkaç yıldır paritede belirleyici olan ABD Merkez Bankası ile ilgili tüm beklentiler sona ermiş olup, yeni Başkan, bilanço küçülmesi ve faiz artışları fiyatlanmıştır. Bundan sonra Euro/Dolar paritesinde belirleyici olacak Avrupa Birliği'ndeki gelişmeler olacaktır. Bu çerçevede ekonomik büyümenin hızlanması Euro'yu güçlendirirken Avrupa Merkez Bankası'nın 2018 yılında parasal genişlemeyi sona erdirmeye ihtimali ile daha güçlü bir Euro beklentisi satın alınmaya başlanmıştır.

Şekil.15 Euro/Dolar Paritesi

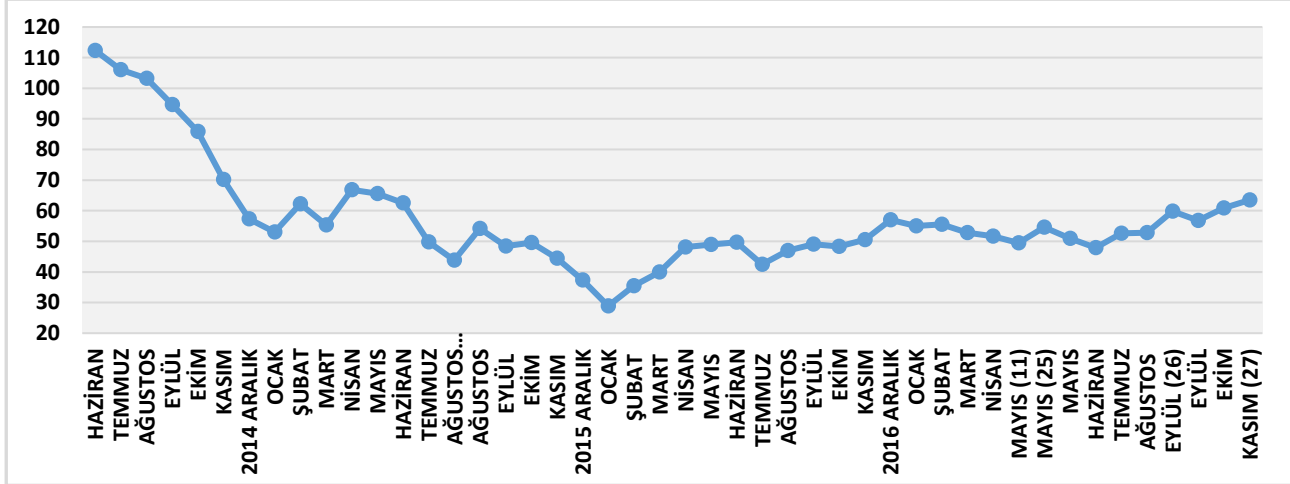

Kaynak: Reuters Günlük Verileri

Petrol Fiyatlarında Artış Yakın ve Komşu Ülkelerde Ekonomileri Destekleyecek

Petrol fiyatları yeniden artış eğilimine girmiş olup Brent petrol fiyatları 3 yılın ardından sonra ilk kez 60 dolar üzerinde kalmayı sürdürmektedir. Petrol fiyatlarındaki artışta üç unsur geçerli olmaya devam etmektedir. İlki dünya ekonomisinde büyümenin hızlanması ile petrol talebinin artacak olmasıdır. İkincisi üretici ülkelerin üretim kısıntılarını sürdürme kararlılığıdır. Son olarak Orta Doğu'daki riskler petrol fiyatlarını artırmaktadır. 60-65 dolar arasında kalacak olan bir petrol fiyatı Türkiye'nin Müteahhitlik ve inşaat malzemesi ihraç pazarlarında ekonomileri destekleyecektir.

Şekil.16 Brent Petrol Fiyatları Varil/Dolar

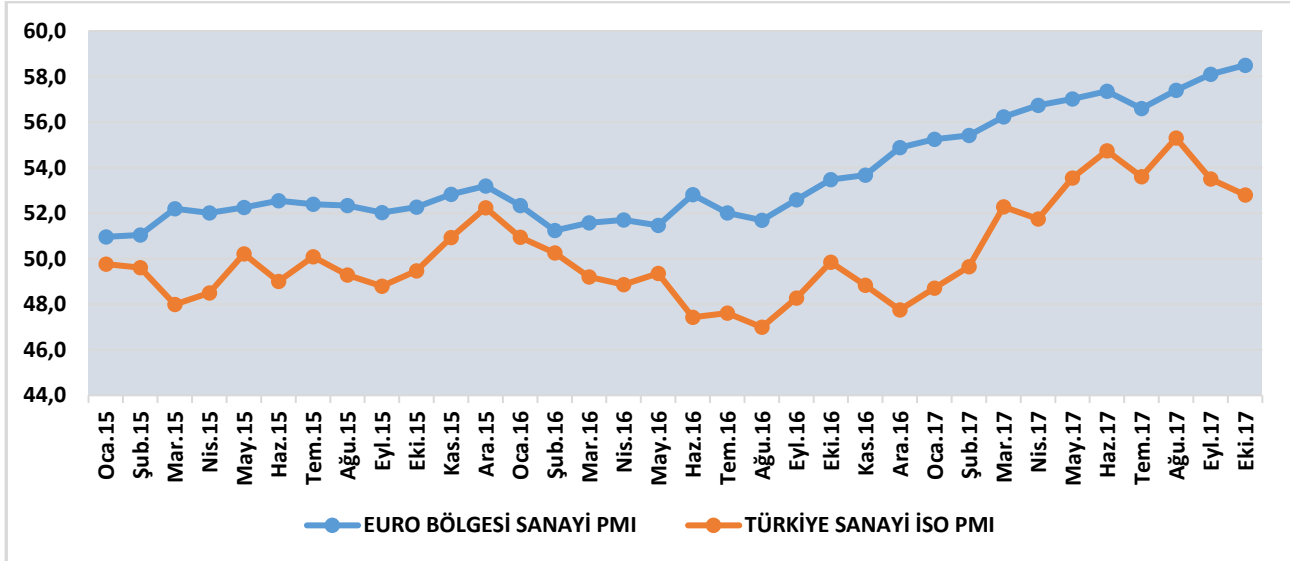

Kaynak: Reuters Günlük Verileri

Avrupa Birliği Sanayi Üretim Artışı Türkiye'de Sanayi Üretimini Yukarı Çekiyor

Sanayi üretimleri ile alınan siparişleri en iyi izleyen gösterge olan satın alma yöneticileri endeksi PMI verileri AB ile Türk sanayi arasındaki yakın ilişkiyi ortaya koymaktadır. AB sanayi PMI verisi ile Türkiye sanayi PMI verisi arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. AB sanayi ile yakın ilişki içinde olan Türk sanayi AB PMI artışı ile yukarı yönlü hareket etmektedir. Bu ilişki aynı zamanda karşılıklı olarak da gerçekleşmektedir. Ancak Eylül ve Ekim aylarında AB ülkeleri ile yaşanan sıkıntılar AB'deki hızlı toparlanmadan Türk sanayinin yeterince yararlanmasını engellemiştir.

Şekil.17 AB ve Türkiye Sanayi PMI Endeksleri

Kaynak: Markit Economics, İSO Türkiye Sanayi PMI Endeksi

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD’de Yıllık İnşaat Harcamaları Eylül Ayında Artışını Sürdürdü

ABD’de konut ve konut dışı inşaat harcamaları 2017 yılı ilk çeyreği sonunda 1,24 trilyon dolar ile en yüksek seviyesine ulaşmıştı. Nisan ve Mayıs aylarında da yüksek seyreden inşaat harcamaları Haziran ve Temmuz aylarında ise yavaşlamıştı. Ağustos ayı itibariyle inşaat harcamaları yeniden artışa geçmiş olup Eylül ayında da artış devam etmiştir. Eylül ayında yıllık harcamalar 1,22 trilyon dolar seviyesine ulaşmıştır.

Tablo.10 ABD İnşaat Harcamaları (Yıllık Milyar Dolar)

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2015 Q1	363,9	642,5	1.006,4
2015 Q2	382,6	691,7	1.074,3
2015 Q3	401,7	695,0	1.096,6
2015 Q4	439,0	684,5	1.123,5
2016 Q1	475,1	701,3	1.176,4
2016 Q2	454,3	699,9	1.154,1
2016 Q3	464,8	701,7	1.166,5
2016 Q4	480,5	711,7	1.192,2
2017 Q 1	516,6	722,9	1.239,6
2017 Q2	519,0	700,2	1.219,2
2017 TEMMUZ	524,2	688,1	1.212,3
2017 AĞUSTOS	526,5	691,8	1.218,3
2017 EYLÜL	521,1	698,9	1.220,0

Kaynak: US Bureau Of Census

ABD’de Yeni ve Mevcut Ev Satışları Artışı Ekim Ayında da Devam Etti

ABD’de son aylarda yavaşlayan yeni ve mevcut konut satışları Eylül ayında yeniden sıçrama göstermiş, Ekim ayında ise artışlar devam etmiştir. Mevcut ev satışları Ekim ayında 5,48 milyon olarak gerçekleşmiştir. Yeni ev satışları ise Ekim ayında 685 bin adet olmuş ve son 10 yılın en yüksek aylık satışları gerçekleşmiştir. ABD’de konut satışlarındaki artış yeniden hızlanmaya başlamıştır.

Tablo.11 ABD Konut Sektörü

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK (BİN)	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK (BİN)	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2015 Q4	540	5.450	182,5
2016 Q1	511	5.360	184,6
2016 Q2	579	5.570	189,7
2016 Q3	574	5.490	191,4
2016 Q4	551	5.510	192,3
2017 Q1	621	5.700	195,5
2017 Q2	630	5.510	200,5
2017 Q3	667	5.390	202,9(*)
2017 EKİM	685	5.480	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index, *Ağustos

Euro Alanında İnşaat Harcamaları Üçüncü Çeyrekte Yüzde 3,0 Büyüdü

Euro bölgesi inşaat sektörü 2017 yılı ilk çeyrek döneminde geçen yılın ilk çeyreğine göre yüzde 1,9, ikinci çeyrekte ise yüzde 3,7 büyümüştü. Euro bölgesi inşaat sektöründe büyüme yılın üçüncü çeyreğinde de sürmüştür. Euro bölgesi inşaat harcamaları üçüncü çeyrekte de yüzde 3,0 büyüme göstermiştir. Avrupa Birliği genelinde ise inşaat harcamaları üçüncü çeyrekte yüzde 3,6 büyümüştür. Avrupa Birliği'nde inşaat işlerindeki büyümenin sürmesi inşaat malzemeleri ihracatı için olumlu kalmaya devam etmektedir.

Tablo.12 Euro Bölgesi İnşaat Sektörü Büyüme Değişim (Yüzde)

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2015 Q1	0,5	-0,4	1,6
2015 Q2	-0,9	-0,9	-1,0
2015 Q3	-1,2	-1,3	-0,7
2015 Q4	0,6	1,1	-1,4
2016 Q1	2,7	3,2	0,7
2016 Q2	0,3	-0,1	2,3
2016 Q3	3,4	3,0	5,1
2016 Q4	2,3	1,8	4,2
2017 Q1	1,9	1,3	4,5
2017 Q2	3,7	3,9	2,8
2017 Q3	3,0	3,6	1,1

Kaynak: Eurostat

İnşaat Malzemesi Fiyatlarında Artış Sürüyor

Yılın ilk üç ayında yükselen ve Nisan ayında yılın en yüksek seviyesine ulaşan inşaat malzemesi fiyatları Mayıs ve Haziran aylarında gerilemişti. Temmuz ayında ise inşaat malzemeleri fiyatlarında sıçrama yaşanmıştı. Bu sıçrama ardından da inşaat malzemesi fiyatları artışını son dört aydır sürdürmektedir.

Tablo.13 İnşaat Malzemesi Fiyatları

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/ DOLAR	BAKIR 100 LIBRE/ DOLAR	DÜZ KERESTE 2,36 M3/DOLAR
2013 ARALIK	643	331,40	379
2014 ARALIK	535	285,00	385
2015 ARALIK	374	211,20	316
2016 MART	388	224,50	332
2016 HAZİRAN	444	211,70	349
2016 EYLÜL	419	219,10	351
2016 ARALIK	449	247,60	360
2017 MART	454	277,40	375
2017 HAZİRAN	447	264,40	363
2017 EYLÜL	520	293,10	378
2017 EKİM	518	310,10	428
2017 KASIM	521	313,20	440

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX

“ÖZEL BÖLÜM”

KONUT SEKTÖRÜ NASIL BÜYÜDÜ?

ALINAN KONUT YAPI RUHSATLARININ 60 YILLIK HİKAYESİ

Türkiye’de konut sektörü günümüzde inşaat sektörünün en önemli unsurunu oluştururken inşaat malzemeleri sanayinin de en önemli pazarı olmayı sürdürmektedir. Bu çerçevede Türkiye İstatistik Kurumu’nun 1954 yılından itibaren tuttuğu alınan konut yapı ruhsatları konut sektörünün 60 yıllık hikayesini yansıtmaktadır. 1955 yılından itibaren yıllar itibariyle alınan konut yapı ruhsatları daire sayısı olarak aşağıda sunulmaktadır. Kentleşmenin ve kente göçün başladığı 1955-1964 döneminde alınan konut yapı ruhsatı sayısı 555.837 adet olmuştur. Modern konutların ilk üretilmeye başlandığı 1965-1974 döneminde ise alınan yapı ruhsatları sayısı 1.340.447 diredir. 1975-1984 döneminin ilk yarısı ekonomide sıkıntılı, ikinci yarısı ise yeni bir modele geçiş sahne olmuştur. Bu dönemde 1.978.324 daire için yapı ruhsatı alınmıştır. 1985 yılından itibaren alınan konut yapı ruhsatlarında önemli bir artış başlamıştır. Kentleşme hızlanmış, yüksek nüfus artışı ve yüksek göç konut ihtiyacını tetiklemiştir. Alınan konut yapı ruhsatlarında yıllık 500 bin daire seviyesi ilk kez 1993 yılında geçilmiştir. Derin bir ekonomik kriz yaşanan 1994 yılında da 500 bin üzerinde yapı ruhsatı alınmıştır. 1999 ağır depremlerin yaşandığı ve kentsel dönüşümün ilk defa telaffuz edildiği yıl olmuştur. Buna rağmen 1999-2003 arasında alınan konut yapı ruhsatları sayısı çok düşük kalmıştır. 2005 yılından itibaren ise kuvvetli bir büyüme sürecine girilmiştir.

Tablo.14 Alınan Konut Yapı Ruhsatları Daire Sayısı

YILLAR	DAİRE SAYISI	YILLAR	DAİRE SAYISI	YILLAR	DAİRE SAYISI
1955	58.497	1965	80.401	1975	181.685
1956	53.402	1966	91.151	1976	224.584
1957	52.615	1967	99.373	1977	216.128
1958	53.389	1968	110.263	1978	237.097
1959	51.091	1969	132.066	1979	251.846
1960	56.227	1970	154.825	1980	203.989
1961	52.760	1971	150.357	1981	144.394
1962	58.748	1972	165.983	1982	160.078
1963	58.286	1973	194.981	1983	169.037
1964	60.822	1974	161.047	1984	189.486
1955-1964	555.837	1965-1974	1.340.447	1975-1984	1.978.324
YILLAR	DAİRE SAYISI	YILLAR	DAİRE SAYISI	YILLAR	DAİRE SAYISI
1985	259.187	1995	518.236	2005	546.618
1986	392.825	1996	454.295	2006	600.387
1987	497.464	1997	464.117	2007	584.955
1988	473.582	1998	432.599	2008	503.565
1989	413.004	1999	339.446	2009	518.475
1990	381.408	2000	315.162	2010	907.541
1991	393.000	2001	279.616	2011	656.127
1992	472.817	2002	161.920	2012	771.878
1993	548.130	2003	202.854	2013	839.630
1994	523.794	2004	330.446	2014	1.031.754
1985-1994	4.355.211	1995-2004	3.498.691	2005-2014	6.960.930
				2015	895.753
				2016	997.775

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRK YAPI SEKTÖRÜNÜN TEK YAPI FUARI
TURKISH BUILDING INDUSTRY'S and REGION'S BIGGEST GATHERING

41. TURKEY BUILD YAPI FUARI İSTANBUL

YAPI, İNŞAAT MALZEMELERİ VE TEKNOLOJİLERİ
BUILDING, CONSTRUCTION MATERIALS AND TECHNOLOGIES

8 - 12 MAYIS / MAY 2018

TÜYAP - BÜYÜKÇEKMECE

• 1.100 katılımcı firma *exhibitors* • 100.000 ziyaretçi *visitors* • 100.000 m² fuar alanı *sqm exhibition area*

www.yapifuari.com.tr | www.turkeybuild.com.tr

yapifuariturkeybuild

yapiturkeybuild

yapi-turkeybuild

yapiturkeybuild

TURKEY

FUAR
EXHIBITIONS

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) DENETİMİNDE DÜZENLENMEKTEDİR.
THIS EXHIBITION IS ORGANIZED UNDER THE SUPERVISION OF TOBB (THE UNION OF CHAMBERS AND COMMODITY EXCHANGES OF TURKEY) IN ACCORDANCE WITH THE LAW NO. 5174.

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

www.imsad.org / info@imsad.org

TEL: +90 2016 322 23 00

